

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 65
van **INGRID PIRA**
datum: 23 november 2018

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Decreet Lokaal Bestuur - Aanduiding gemeenteraadsleden voor raden van bestuur

Volgens artikel 27 van het decreet Lokaal Bestuur is het voor een gemeenteraadslid verboden deel te nemen aan de bespreking en de stemming over aangelegenheden waarin hij/zij een rechtstreeks belang heeft, hetzij persoonlijk, hetzij als vertegenwoordiger.

Deze beperking geldt niet voor de verkiezing van schepenen, leden van de politieraad of van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Volgens een strikte interpretatie, zoals die onder andere door Wim Somers en Jean Dujardin wordt verdedigd (in de reeks 'Recht in de gemeente'), geldt ze onder andere wel voor de verkiezing van de leden van de raad van bestuur van intercommunales, als aan het betrokken mandaat een financieel voordeel (presentiegeld) verbonden is. Dit kan vooral tot problemen leiden in gemeenten met een nipte meerderheid, als de kandidaat in kwestie zelf niet aan de stemming kan deelnemen.

1. Onderschrijft de minister al dan niet de strikte interpretatie dat in dergelijke gevallen de voorgedragen kandidaat/kandidaten niet aan de stemming mag/mogen deelnemen?
2. Heeft discussie over de interpretatie van deze bepaling in het verleden tot klachten bij de toezichthoudende overheid geleid? Welk standpunt heeft het toezicht toen ingenomen? Zijn er voorbeelden bekend waar een beslissing van de gemeenteraad geschorst of vernietigd is wegens overtreding van deze bepaling?

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD

op vraag nr. 65 van 23 november 2018

van **INGRID PIRA**

1. Algemeen geldt het verbod van artikel 27 §1 DLB om deel te nemen aan de beraadslaging en stemming over punten waarbij het raadslid een rechtstreeks belang heeft, voor elk belang, materieel of niet, waarvan het raadslid niet met redelijke zekerheid kan worden geacht afstand te kunnen nemen om de belangen van het bestuur voorrang te verlenen boven persoonlijke belangen.

U vraagt naar mijn standpunt over de mogelijkheid dat gemeenteraadsleden, gelet op de interpretatie van artikel 27 §1 DLB door bepaalde rechtsleer, deelnemen aan de beraadslaging en stemming bij hun verkiezing als leden van de raad van bestuur van intercommunales. Algemeen stelt deze vraag zich voor elk gemeenteraadsbesluit waarbij vertegenwoordigers uit de gemeenteraad aangesteld worden in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

De cruciale vraag daarbij is of het betrokken raadslid een rechtstreeks belang heeft (persoonlijk of als vertegenwoordiger) bij zijn aanstelling in het intergemeentelijk samenwerkingsverband. Uit de rechtspraak van de Raad van State blijkt dat het 'rechtstreeks belang' vrij streng geïnterpreteerd wordt:

RvS 17 december 1998, nr.77.723, RvS 4 november 2013, nr. 225.317 en RvS 15 juli 2015, nr. 231.960: *Onder "rechtstreeks belang" in de zin van het voormelde artikel moet worden verstaan 'alle belangen waarvan het gemeenteraadslid niet met redelijke zekerheid kan worden geacht voldoende afstand te kunnen nemen om de belangen van zijn gemeentebestuur voorrang te verlenen boven zijn persoonlijke belangen.'*

RvS 24 oktober 1995, nr.55.999, RvS 24 oktober 2011, nr. 215.968 en RvS 20 december 2011, nr. 216.939: *'Het volstaat dat de gegevens van de zaak aannemelijk maken dat bij de beraadslaging in de gemeenteraad een belangenvermenging voor het gemeenteraadslid mogelijk was en het raadslid aldus in de verleiding kan komen om zijn belangen op die van de gemeente en haar inwoners te laten prevaleren.'*

RvS 19 september 1989, nr.33.027: *'Het "persoonlijk en rechtstreeks belang" dat een gemeenteraadslid alsook de burgemeester verbiedt aanwezig te zijn bij de behandeling van sommige aangelegenheden in de gemeenteraad, kan hetzij een materieel belang zijn, (...) hetzij een moreel belang.'*

Het verkrijgen van een mandaat in een organisatie/rechtspersoon, is quasi altijd ook in het belang van de kandidaat voor deze functie, *in casu* het raadslid.

De vraag is bijgevolg of met redelijke zekerheid verwacht kan worden dat het raadslid voldoende afstand kan nemen om het belang van het bestuur boven zijn eigen belang te stellen.

Het klopt dat er rechtsleer is die stelt dat, gelet op de strenge interpretatie van de Raad van State, raadsleden niet mogen deelnemen aan de beraadslaging en stemming over hun eigen aanstelling in een extern orgaan of instantie, zoals het vertegenwoordigen van de gemeente in een intergemeentelijk samenwerkingsverband.

Omdat hierdoor bij krappe meerderheden van 1 raadslid inderdaad problemen zouden kunnen ontstaan doordat er niemand kan worden aangesteld, en het hoe dan ook in het

belang is van de gemeente dat deze een vertegenwoordiger heeft, ben ik toch geneigd om deze strenge visie wat te nuanceren.

Het presentiegeld dat de vertegenwoordigers van een gemeente kunnen krijgen in de organen van de verschillende vormen van intergemeentelijke samenwerking, is decretaal geplafonneerd: het kan ten hoogste gelijk zijn aan het hoogste bedrag dat uitkeerbaar is aan een gemeenteraadslid voor een gemeenteraadszitting in een van de deelnemende gemeenten (art. 395 DLB, art. 409 DLB en art. 448 DLB).

Gelet op deze plafonnering van het presentiegeld, kan gesteld worden dat hierdoor voldoende tegemoet gekomen wordt aan het beoogde doel van artikel 27 §1 DLB, nl. misbruiken door de gemeenteraadsleden te verhinderen. Dit werd door de rechtsleer trouwens ook altijd aanvaard voor het beslissen over de vaststelling van hun presentiegeld voor een gemeenteraadszitting door de gemeenteraadsleden.

Ik ben dan ook geneigd om te stellen dat gemeenteraadsleden wel mogen deelnemen aan de beraadslaging en stemming over hun eigen kandidatuur voor een mandaat als vertegenwoordiger van de gemeente in een intergemeentelijk samenwerkingsverband.

2. Er is in 2014 effectief een klacht ingediend bij de gouverneur van Limburg over de toepassing van artikel 27 §1 Gemeentedecreet (identieke bepaling als artikel 27 DLB). De gouverneur heeft toen, op basis van de strenge interpretatie van de Raad van State, het standpunt ingenomen dat het betrokken raadslid terecht niet mocht deelnemen aan de beraadslaging en stemming over zijn kandidatuur als bestuurder van een AGB, aangezien hij hierin een rechtstreeks belang had. Daarom werd de beslissing, waartegen het betrokken raadslid klacht had ingediend omdat hij er niet had mogen aan deelnemen, niet geschorst.

Er zijn geen andere klachten hierover geweest en bijgevolg ook geen schorsingen of vernietigingen van gemeenteraadsbesluiten op grond van deze interpretatie van artikel 27 §1 GD.